

родних сил, богами. Поява надприродних авторитетів у маячній продукції хворих може свідчити про відсутність “ідеального соціального лідера” (Burnham, 1980). Факти існування у маячних ідеях пацієнтів 1983 року фабул, які включають постаті політичних діячів, та абсолютна відсутність таких сюжетів у 1993 році вкладаються у гіпотезу Burnham.

Таким чином, значні зміни економічного, політичного та духовного життя суспільства, які відбулися за останнє десятиріччя в Україні, відбилися на характері маніфестації маячних розладів у хворих. Визначені тенденції у трансформації клінічних проявів маячних психозів свідчать про регресивні ірраціональні тенденції в ментальності перехідного суспільства і є протилежними патоморфозу маячень, який спостерігається в інших культурах.

**ПРОБЛЕМИ ВІЛ-ІНФІКОВАНИХ ЛЮДЕЙ
В УКРАЇНІ, ЯКІ ПЕРЕБУВАЮТЬ У МІСЦЯХ
ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ, ТА ШЛЯХИ ЇХ
РОЗВ'ЯЗАННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ
ПОЗИТИВНОЇ СЕГРЕГАЦІЇ
ТА СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ**
Д. Гуськов (Школа соціальної роботи НаУКМА)

Дана презентація присвячена розкриттю на основі мікро-соціологічного дослідження тих специфічних додаткових проблем, з якими стикаються в Україні люди, що знаходяться в місцях позбавлення волі на території України з ВІЛ-інфекцією в їх організмі, а також можливих шляхів їх (часткового) вирішення.

Репрезентоване дослідження є в основному дискурс-аналізом та узагальненням результатів роботи фокус-групи експертів, спеціально сформованої за ініціативою Асоціації ВІЛ-інфікованих м. Києва “Час Життя”.

Це дослідження виявило, з одного боку, багато різних проявів стигматизації та дискримінації позбавлених волі людей за ознакою ВІЛ-інфікованості. З іншого боку, воно дозволило окреслити напрямки тих зусиль різних державних та недержавних організацій нашої країни, а також міжнародних агенцій, які вже здійснюються або які бажано здійснювати для зменшення, а то і ліквідації такої стигматизації та дискримінації.

Серед ефективних заходів по попередженню ВІЛ-епідемії, а також, водночас, редукції або нівелювання стигматизації

та дискримінації відбуваючих покарання у місцях позбавлення волі ВІЛ-інфікованих людей одним з головніших є позитивна сегрегація. Це означає переведення ВІЛ-інфікованих засуджених до спеціально створених спеціалізованих тюрем та колоній з умовами, відповідними природі захворювання.

Результати дослідження також свідчать, що найбільш важливим комплементарним заходом є спеціалізована підготовка та перепідготовка соціальних працівників та вихователів пеніцитарних закладів — тих, хто вже залучені або будуть в недалекій перспективі залучатися до обслуговування людей з ВІЛ-інфекцією та нагляду за ними.

ГРУПОВА ПСИХОЛОГІЧНА РОБОТА В ПІДГОТОВЦІ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ

О. Лисенко (Школа соціальної роботи НаУКМА)

Одним з важливих компонентів професійних вмінь соціального працівника є вміння надавати психологічну допомогу і моральну підтримку людині, яка опинилася в скрутній життєвій ситуації. Це потребує від фахівця розвиненої здібності тонко розуміти і відчувати іншу людину, її стан, мотиви її поведінки. Для набуття таких навичок недостатньо тільки теоретичного опанування психологічних дисциплін. Дуже важливим є переживання власного досвіду глибокого психологічного контакту як зі своїм внутрішнім світом, так і з іншими людьми. Ситуація, яка сприяє набуттю такого досвіду, може бути створена саме в груповій психологічній роботі.

Групи соціально-психологічної допомоги, психокорекції і психотерапії, в яких людина одержує допомогу завдяки перебуванню в групі, ведуть свою історію з початку ХХ століття. Групова допомога також активно використовується в соціальній роботі: групи самопомоги, самокеровані групи та ін. Підґрунтям такої роботи є природна потреба людини в соціальних контактах, прийнятті і розумінні з боку інших людей.

Ефектом групової роботи є, як правило, більш адаптивна поведінка людини, краще розуміння себе та інших, суб'єктивне відчуття полегшення життя, покращення та стабілізація емоційного стану. Це досягається завдяки таким психотерапевтичним факторам, що створюються у групі, як взаєморозкриття, довіра, співчуття, ідентифікація, мож-